

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำ ปัจจัยอื่น และปัจจัยเสริมที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยและพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนชาย จังหวัดตาก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือนักเรียนชายอาชีวศึกษา จังหวัดตาก จำนวน 194 คน เก็บข้อมูลนำมาศึกษาได้ครบถ้วน ดำเนินการศึกษาเชิงพรรณนาภาคตัดขวาง (Crossectional Descriptive Study) โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จากการศึกษาค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) จากอาจารย์ที่ปรึกษา 3 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิ 1 ท่าน และหาความเชื่อมั่น (reliability) โดยนำไปทดสอบใช้กับนักเรียนชายอาชีวศึกษาในวิทยาลัยการอาชีพแม่สอด จังหวัดตาก ในระดับชั้น ปวช.2 ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่ศึกษา จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์การหาค่าสัมประสิทธิ์效ล์ ของ cronbach's coefficient (Alpha's Cronbach Coefficient) และวิเคราะห์ด้วยสูตรของ Kuder-Richardson (KR-20) จากนั้นนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows คำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์โดยใช้ Multiple regression analysis เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เกี่ยวข้อง

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 37.1 มีอายุ 17 ปี รองลงมา 18 ปี ร้อยละ 30.9 มีอายุ 18 ปี อายุต่ำสุดคือ 14 ปี และอายุมากที่สุดคือ 26 ปี ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ส่วนใหญ่ร้อยละ 60.3 ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ อายุที่เริ่มมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกส่วนใหญ่ร้อยละ 64.9 มีเพศสัมพันธ์เมื่อมีอายุระหว่าง 16-20 ปี และผู้ที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกด้วยส่วนใหญ่ร้อยละ 77.9 มีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนหรือรัก รองลงมา 11.7 มีเพศสัมพันธ์กับหญิงรักสนุกที่เคยมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลอื่น

ส่วนใหญ่ร้อยละ 97.4 ไม่เคยป่วยเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 47.9 ได้รับเงินจากผู้ป่วยหรือบุคคลอื่นสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายน้อยกว่า 500 บาท/เดือน

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพ

2.1 ปัจจัยนำ

2.1.1 ความรู้เรื่องโรคเอดส์

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีคะแนนของความรู้เรื่องโรคเอดส์อยู่ในระดับสูงคือร้อยละ 39.7 จำแนกความรู้เรื่องโรคเอดส์ในด้านต่าง ๆ ที่มีความรู้เรื่องโรคเอดส์สูงสุด พบร่วมร้อยละ 96.9 ทราบว่าติดเชื้อโรคเอดส์หรือไม่ด้วยการตรวจเลือด และมีความรู้เรื่องโรคเอดส์น้อยที่สุดคือร้อยละ 18.6 ทราบว่าเชื้อโรคเอดส์สามารถถูกป้องกันได้โดยในน้ำดื่มเดื่อด 100 องศาเซลเซียสนาน 20 นาที และร้อยละ 40.7 ทราบว่าเดือดหรือน้ำเหลืองของผู้ป่วยโรคเอดส์ถ้าสัมผัสบนพิภานัจปกติมีผลลอกหรือบาดแผลจะทำให้ติดเชื้อโรคเอดส์ได้มีผู้ที่เกี่ยวข้องไปแนะนำหรือให้สุขศึกษาการเน้นความรู้ในข้อเหล่านี้ด้วย

2.1.2 การรับรู้ถึงโอกาสเสี่ยงของการเป็นโรคเอดส์

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาฯ ระดับ ปวช. 2 ส่วนใหญ่มีการรับรู้ถึงโอกาสเสี่ยงของการเป็นโรคเอดส์อยู่ในระดับปานกลางคือร้อยละ 68.5 รองลงมาคือระดับสูง ร้อยละ 19.6 และการรับรู้ถึงโอกาสเสี่ยงของการเป็นโรคเอดส์ระดับต่ำคือ ร้อยละ 11.9 เมื่อจำแนกตามรายข้อพบว่าร้อยละ 69.1 เห็นด้วยว่าคนทั่วไปมีโอกาสติดเชื้อโรคเอดส์ได้ หากการใช้ใบมีดโกนร่วมกับบุคคลอื่น และร้อยละ 58.2 ไม่เห็นด้วยกับการมีเพศสัมพันธ์กับหญิงขายบริการทางเพศที่เป็นขาประจำ ไม่ทำให้ติดเชื้อโรคเอดส์ และระดับที่ต้องมีการแก้ไขคือการใช้ถุงยางอนามัยทำให้ความรู้สึกในการร่วมเพศลดลง และมากกว่าร้อยละ 50.0 ไม่แน่ใจว่าการมีเพศสัมพันธ์กับนักเรียนด้วยกันทำให้ปลดคลั布 การร่วมเพศกับหญิงบริการเพียงครั้งเดียวไม่สามารถทำให้ติดเชื้อเอดส์ได้ การร่วมเพศที่มีการใช้ปากมีโอกาสเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อเอดส์

2.1.3 การรับรู้ถึงความรุนแรงของโรคเอดส์

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาฯ ระดับ ปวช. 2 มีการรับรู้ถึงความรุนแรงของโรคเอดส์ระดับปานกลาง ร้อยละ 68.6 ระดับต่ำ ร้อยละ 19.6 และระดับสูง ร้อยละ 11.9 เมื่อจำแนกตามรายข้อพบว่าการรับรู้เกี่ยวกับการเห็นด้วยกับโรคเอดส์เป็นโรคร้ายแรงเป็นแผลไว้ทางรักษาหาย เห็นด้วยการติดเชื้อโรคเอดส์ทำให้ภูมิต้านทานของร่างกายต่ำลง และเป็นโรคแทรกซ้อนได้ง่าย และไม่เห็น

ด้วยเมื่อติดเชื้อโรคเอดส์แล้วการร่วมเพศบ่อย ๆ ทำให้เชื้อโรคในตัวลดลง ร้อยละ 88.7 , 85.6 และ 83.5 ตามลำดับ

2.1.4 การรับรู้ถึงคุณค่าของการใช้ถุงยางอนามัย

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาชาย ระดับ ปวช. 2 มีการรับรู้ถึงคุณค่าของการใช้ถุงยางอนามัยในระดับปานกลางร้อยละ 74.3 ระดับต่ำร้อยละ 18.0 ระดับสูงร้อยละ 7.7 เมื่อวิเคราะห์ราย ข้อพบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วยกันแม้ไม่มีพฤติกรรมเสี่ยงแต่ทุกคนควรมีความรู้เรื่อง โรคเอดส์และการป้อง กัน การป้องกันโรคเอดส์ทำได้ง่ายกว่าการรักษา และท่านควรพกถุงยางอนามัยติดตัวไว้เสมอเพื่อจะได้ หยิบใช้มีเม็ดสัมพันธ์ทุกครั้ง ร้อยละ 93.8, 89.2 และ 84.0 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 60.3 “ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ทำให้ไม่มีประสบการณ์ในการใช้ถุงยางอนามัยในการร่วมเพศ” ทำให้ระดับ การรับรู้ถึงคุณค่าของการใช้ถุงยางอนามัยมากกว่าร้อยละ 70.0 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตาม รายข้อย่อยของแบบสอบถาม (ภาคผนวก ฯ) พบว่ามากกว่า 1 ใน 3 ตอบไม่แน่ใจว่า การใช้ถุงยาง อนามัยจะช่วยร่วมเพศทุกครั้งสามารถป้องกันโรคเอดส์ได้ เห็นด้วยว่า การไม่สวมถุงยางอนามัยจะช่วยร่วม เพศแสดงถึงความเป็นชายชาตรี การสวมถุงยางอนามัยเป็นเรื่องที่บ่งบอกทำให้เสียเวลา และการร่วมเพศ โดยใช้ถุงยางอนามัยเป็นสิ่งที่น่ารำคาญ เมื่อคุณจากการตอบแบบสอบถามเหล่านี้แล้ว น่าจะมีการปรับ เปลี่ยนแบบแผนการให้สุขศึกษาในกลุ่มนักเรียนโดยให้เด็ก นักเรียนมีทัศนคติ เกตคติ ที่ดีในการใช้ ถุงยางอนามัยทุกครั้งในการร่วมเพศ ปรับเปลี่ยนแนวการสอนเป็นแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้เด็กนักเรียน ได้กล้าคิด กล้าทำ และกล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้อง

2.2 ปัจจัยอื่น

2.2.1 ความสะดวกในการมีและใช้ถุงยางอนามัย

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาชายตอบว่ามีความสะดวกในการมีและใช้ถุงยาง อนามัยอยู่ระดับปานกลางร้อยละ 90.7 ระดับต่ำร้อยละ 8.8 และระดับสูง ร้อยละ 0.5 เมื่อจำแนกตามราย ข้อพบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 87.9 เห็นด้วยกับความสะดวกที่สถานบริการทางเพศทุกแห่งควรมีถุงยาง อนามัยไว้บริการ ภายในห้องน้ำของโรงเรียนควรมีถุงยางอนามัยวางไว้ และถุงยางอนามัยควรมีขาย ตามร้านขายยา ห้างสรรพสินค้า หรือตามร้านขาย ของชำร่วย ๆ ร้อยละ 87.6 และ 79.4 ตามลำดับ

2.2.2 จำนวนเงินที่ได้รับสำหรับค่าใช้จ่ายต่อเดือน

จากการศึกษาพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย เมื่อถูกรายละเอียดของการได้รับเงินสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายต่อเดือน ร้อยละ 47.9 ได้รับเงินน้อยกว่า 500 บาทต่อเดือน และร้อยละ 38.1 ได้รับเงินสำหรับค่าใช้จ่ายต่อเดือน 501 – 1,000 บาท จะเห็นว่ารายได้ที่ได้รับค่อนข้างน้อย เมื่อเทียบกับกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยอื่นๆ เมื่อจากนักเรียนอาชีวศึกษาที่ตอบแบบสอบถามนี้ส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีตาก เป็นนักเรียนที่เรียนฟรีบิความค่าใช้จ่ายค่อนข้างมากจากส่วนใหญ่บิดามารดาอาศัยอยู่พื้นที่สูง โดยนักเรียนต้องเรียนและกินอยู่ในวิทยาลัยโดยวิทยาลัยจะเป็นผู้จัดหาอาหารให้กับนักเรียนในวิทยาลัยโดยการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์สำหรับใช้ประกอบอาหารเอง ทำให้คำตอบสำหรับเรื่องเงินที่ได้รับเป็นค่าใช้จ่ายต่อเดือนมีอัตราค่อนข้างต่ำ

2.3 ปัจจัยเสริม

2.3.1 คำแนะนำของบุคคลใกล้ชิดเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย

ผลการศึกษาพบว่านักเรียนอาชีวศึกษาชายคะแนนคำแนะนำอยู่ระดับปานกลางร้อยละ 65.4 ระดับต่ำร้อยละ 22.2 และระดับสูงร้อยละ 12.4 เมื่อจำแนกตามรายข้อพบว่า เห็นด้วยเมื่อได้รับคำแนะนำจากพ่อแม่ ญาติ หรือพี่น้อง ให้ใช้ถุงยางอนามัยในการร่วมเพศท่านปฏิบัติตามมากยิ่งขึ้น เมื่อได้รับคำแนะนำจากเพื่อน หรือคนรัก ให้ใช้ถุงยางอนามัยในการร่วมเพศท่านปฏิบัติตามมากยิ่งขึ้น และเมื่อไม่ผิดเชื้อ โรคเอดส์ แนะนำท่านเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัยในการร่วมเพศท่านปฏิบัติตามมากยิ่งขึ้น ร้อยละ 81.4, 79.9, และ 72.2 ตามลำดับ และข้อที่ควรแก้ไขคือเมื่อคุณอนปฎิเสธการใช้ ถุงยางอนามัยในการร่วมเพศท่านปฏิบัติตามมากยิ่งขึ้น ร้อยละ 26.3

4.2 การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์และถุงยางอนามัย

ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์และถุงยางอนามัยที่นักเรียนชาย อาชีวศึกษาระดับปวช. 2 ได้รับมากที่สุดตามลำดับคือ โทรทัศน์ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และป้ายนิทรรศการ

5. พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มตัวอย่างที่เคยมีเพศสัมพันธ์

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เคยมีเพศสัมพันธ์ ส่วนใหญ่มีคะแนนพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในระดับดีร้อยละ 11.7 และระดับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในระดับที่ต้องแก้ไขร้อยละ 88.3

6. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า การรับรู้ถึงโอกาสเสี่ยงของการเป็นโรคเอ็ตส์ การรับรู้ถึงคุณค่าของการใช้ถุงยางอนามัย และคำแนะนำของบุคคลใกล้ชิดเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนชายอภิปรายผล

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 อายุที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก

กลุ่มตัวอย่างที่เคยมีเพศสัมพันธ์พบว่าอายุที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกอยู่ในช่วงอายุ 16 – 20 ปี รองลงมาอยู่ที่ 35.1 อยู่ในช่วงอายุต่ำกว่า 15 ปี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ระวีวรรณ วุฒิประสีทธิ์ (2526) สุมาลี โพธิ์ทอง (2528) อังสนา บุญธรรม (2535) อัญชลี คติอนุรักษ์ (2535) บุญน้ำสู ลดาหะทอง ทิพย์ และคณะ (2542) ที่พบว่าเด็กวัยรุ่นชายเริ่มมีเพศสัมพันธ์เมื่ออายุ 15 ปีขึ้นไป และจากพัฒนาการ การเปลี่ยนแปลงร่างกายของวัยรุ่นตอนต้นจะมีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกายจิตใจและความคิด การเจริญเติบโตทางด้านร่างกายระยะนี้ จะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากmany กล่าวว่าคือเด็กชายจะมีการพัฒนาการเกี่ยวกับหน้าที่ทางเพศ สามารถหลังน้ำอสูฐได้ จะมีประสบการณ์เกี่ยวกับความสุกดยอดทางเพศ

1.2. ประเภทของบุคคลที่มีเพศสัมพันธ์ด้วย

กลุ่มตัวอย่างที่เคยมีเพศสัมพันธ์พบว่าส่วนใหญ|r้อยละ 32.0 มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับเพื่อนหรือคู่รัก ซึ่งตรงกับการศึกษาของ อัญชลี คติอนุรักษ์ (2535) จุรารัตน์ ฉุกรอด และพรษัย สถิรปัญญา (2537) นิกา มนูญปิจุ (2535) อังสนา บุญธรรม (2535) บุญน้ำสู ลดาหะทองทิพย์ และคณะ (2542) Kantawang (1994) ที่ศึกษาพบว่าเด็กวัยรุ่นชายส่วนใหญ่มีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนหรือคู่รัก และจากพัฒนาการทางบุคคลิกภาพและทางสังคมวัยรุ่นจะมีความต้องการอย่างรุนแรงที่จะทำให้ตนเป็นที่ยอมรับนับถือของเพื่อน ๆ และบุคคลในสังคม วัยรุ่นจะพยายามอย่างสุดความสามารถเพื่อจะเอาชนะใจเพื่อนฝูง ในบางกรณีวัยรุ่นต้องการให้ผู้ใหญ่ยอมรับว่าตนเป็นผู้ใหญ่ และจากการที่วัยรุ่นเป็นช่วงต่อ

ระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นลักษณะรูปร่าง สังคม หรือความคิด ทำให้วัยรุ่นเกิดความสับสนในบทบาทหน้าที่ของตน บางครั้งวัยรุ่นอยากรู้สึกเพื่อจะได้รับผิดชอบอะไร แต่บางครั้งก็อยากรู้สึกเป็นผู้ใหญ่ที่มีอิทธิพลต่างๆ ในสังคม ความสับสนนี้ทำให้วัยรุ่นจับกลุ่มกันเอง สร้างลักษณะเฉพาะของกลุ่มนี้ค่านิยมของกลุ่ม จะเข้าหากลุ่มเพื่อนซึ่งมักจะเป็นเพื่อนเพศเดียวกัน

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย

2.1 ผลการศึกษาพบว่าการรับรู้ถึง โอกาสเสี่ยงของการเป็นโรคเออดส์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของเด็กนักเรียน อาจเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เรื่องโรคเออดส์และการป้องกันอยู่ในระดับสูง ตั้งแต่มีการระบาดของโรคเออดส์ในประเทศไทยจนกว่าจะห้ามรัฐและเอกชน ได้รณรงค์ให้ความรู้เรื่องโรคเออดส์อย่างกว้างขวาง ซึ่งรวมไปถึงการให้ความรู้เรื่องโรคเออดส์ในสถานศึกษาด้วย และจากทฤษฎีการวิเคราะห์พฤติกรรมสุขภาพของ PRECEDE Framework กล่าวว่าการรับรู้หรือเมื่อรู้ว่างกายได้รับสิ่งเร้าต่างๆ ที่ผ่านมาทางประสาทสัมผัสส่วนใดส่วนหนึ่งแล้ว ตอบกันสนองต่อสิ่งเร้านั้นอ กมาเป็นลักษณะของจิตที่เกิดขึ้นจากการผสมกันระหว่างพวกระบประสาทสัมผัชนิดต่าง ๆ และความคิดร่วมประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ การรับรู้เป็นตัวแปรทางจิตสังคมที่เชื่อว่ามีผลกระตุ้นต่อ พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของเด็กนักเรียนชายทำให้เกิดกลุ่มตัวอย่าง เกิดความกลัว และร่วมกับมีประสบการณ์ พบรเห็นผู้ติดเชื้อโรคเออดส์จากพุติกรรมเดียว

2.2 ผลการศึกษาพบว่าการรับรู้ถึงคุณค่าของการใช้ถุงยางอนามัยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย ซึ่งสอดคล้องกับแบบแผนความเชื่อค้านสุขภาพ (Health Belief Model) ของ Becker ซึ่งเน้นว่าพฤติกรรมสุขภาพจะขึ้นอยู่กับความเชื่อใน 3 ด้าน คือ ความเชื่อต่อโอกาสเสี่ยงของการเป็นโรคหรือได้รับเชื้อโรค ความเชื่อเกี่ยวกับความรุนแรงของสิ่งที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพในด้านของความเจ็บปวด ทราบ การเสียเวลา เสียเศรษฐกิจ ความเชื่อเกี่ยวกับผลตอบแทนที่ได้จากการแสดงพฤติกรรมที่ถูกต้อง ว่าจะคุ้มค่ามากกว่าราคา และสิ่งต่าง ๆ ที่ลงทุนไป เมื่อมีความเชื่อถังกล่าวแล้ว จะทำให้บุคคลมีความพร้อมในการแสดงออก และในปัจจุบันวัยรุ่นเริ่มนิยมการใช้ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อัญชลี คติอนุรักษ์ (2535) ชนพรพรรณ พองศิริ และคณะ (2536) กิตติ พุฒิภานุท (2537) และ Kantawong (1994) ที่ศึกษาพบว่า เด็กวัยรุ่นชายที่มีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ส่วนใหญ่ใช้ถุงยางอนามัยกับหญิงขายบริการทางเพศเพิ่มมากขึ้น และใช้ถุงยางอนามัยกับหญิงที่ไม่ใช่หญิงบริการทางเพศบางครั้ง

2.3 คำแนะนำของบุคคลใกล้ชิดเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย จากคำแนะนำของบุคคลใกล้ชิด เช่น พ่อ แม่ ญาติ พี่น้อง เกี่ยวกับการปฏิบัติตัว และทำตามคำแนะนำนั้น เป็นแรงเสริม หรือแรงกระตุ้นให้กระทำ ซึ่งเกิดจากบุคคลที่ใกล้ชิด สิ่งที่บุคคลจะได้รับ หรือ คาดว่าจะได้รับจากบุคคลอื่น เป็นผลจากการกระทำการของตน ซึ่งช่วยให้เกิดพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในเด็กนักเรียนชาย จากแบบสอบถามทำให้เราทราบหนักว่าบุคคลใกล้ชิดมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตัวของเด็กนักเรียน ซึ่งต่อไป การให้สุขศึกษาน่าจะเน้นในกลุ่มพ่อแม่ ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในพัฒนาการร่างกายของเด็กวัยรุ่น การยอมรับใน พฤติกรรมของวัยรุ่น และแนะนำการส่งเสริมสุขภาพที่ถูกต้องแก่บุตรหลานต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. คะแนนเฉลี่ยของปัจจัยนำ ปัจจัยอื่น และปัจจัยเสริม แม้ว่าส่วนใหญ่จะมีคะแนนเฉลี่ยของแต่ละปัจจัยอยู่ในระดับสูง แต่เมื่อพิจารณารายละเอียดของแต่ละปัจจัยพบว่าการรับรู้ถึงคุณค่าของการป้องกันโรคเอดส์ ความสำคัญในการมีและใช้บังอุปในระดับปานกลางที่ต้องแก้ไข โดยเฉพาะการรับรู้ถึงคุณค่าของการป้องกันโรคเอดส์ ควรเน้นรูปแบบการดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการเรียนการสอนที่เสริมสร้างและปลูกจิตสำนึกให้เกิดความตระหนักรู้ในคุณค่าของการป้องกันโรคให้แก่นักเรียนอาชีวศึกษา ซึ่งจะทำให้มั่นใจได้ว่า สามารถป้องกันการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ในกลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษาได้มากขึ้น

2. พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนอาชีวศึกษา ยังอยู่ในระดับปานกลางซึ่งต้องแก้ไข ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการรณรงค์หรือสร้างกระแสสังคมเพื่อกระตุ้นเตือนให้นักเรียนอาชีวศึกษามีการป้องกันโรคและหลีกเลี่ยงโอกาสเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ให้มากขึ้น ตลอดจนการจัดกิจกรรมกีฬาเพื่อส่งเสริมการออกกำลังกายให้กับนักเรียนในสถานศึกษาเพื่อลดโอกาสของการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสมให้น้อยลง

3. ในการจัดกิจกรรมให้นักเรียนอาชีวศึกษา ควรเน้นรูปแบบการดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับความแตกต่างในเรื่องเพศของนักเรียนอาชีวศึกษา

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ศึกษาตัวแปรอื่นทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนชายอาชีวศึกษา
2. ศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนที่ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนและมีเพศสัมพันธ์แล้ว
3. เพื่อให้ได้ค่าตอบที่แน่นอนและลึกซึ้งมากขึ้น
(Focus group)ต่อไป

ควรจะทำการศึกษาในแนวเชิงกลุ่ม